

Anàlisi i Gestió d'Espais Naturals

2013/2014

Codi: 43054

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313784 Estudis Interdisciplinaris en Sostenibilitat Ambiental, Econòmica i Social	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Martí Boada Juncà

Correu electrònic: Marti.Boada@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisites

Els estudiants hauran de tenir coneixements en ciències ambientals i capacitat per poder seguir les classes en català i/o castellà.

Objectius

S'estudiaran les eines de gestió contemporànies, per a la protecció de la biodiversitat i de diferents tipus d'entorns terrestres, així com l'anàlisi i aplicació d'eines adequades tenint en compte factors ecològics, socials i econòmics de la zona.

El contingut s'emmarca pel canvis a nivell global i regional que afecten l'entorn, paisatges i ecosistemes.

Es revisaran els criteris i les eines analítiques i legals per la diagnosi i gestió per poder crear Entorns Naturals Protegits que estiguin en consonància amb els límits de càrrega dels ecosistemes ("carrying capacity") i les necessitats humanes d'interacció amb l'ambient.

S'avaluaran models i sistemes vies de gestió en ambients molt diversos a través d'una visió global de la qüestió, a través de l'aplicació d'eines d'avaluació i de gestió.

Competències

- Estudis Interdisciplinaris en Sostenibilitat Ambiental, Econòmica i Social
- Analitzar el funcionament del planeta a escala global per comprendre i interpretar els canvis ambientals a escala global i local.
- Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar projectes de recerca en ciències ambientals.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
- Treballar en un context internacional i multidisciplinari

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar projectes de recerca en ciències ambientals.
2. Interpretar els models actuals d'espais naturals protegits amb casos locals i mundials, tant marins com terrestres.
3. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
4. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
5. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
6. Situar i analitzar les grans regions biogeogràfiques i la seva situació quant a la conservació de la biodiversitat.
7. Treballar en un context internacional i multidisciplinari
8. Valorar l'impacte humà en zones costaneres i la funció de les reserves naturals marines, tant les costaneres com les oceàniques, en la preservació de la biodiversitat i la capacitat de generar biomassa.

Continguts

1. Orígens històrics de la conservació i dels Espais Naturals Protegits (ENP)
2. Àrees protegides en temps actuals i figures de protecció
 - 2.1. Parcs Naturals. Característiques i models de gestió.
 - 2.2. Parcs Nacionals
 - 2.2. Reserves de la Biosfera
3. Biodiversitat
 - 3.1. Boscos i biodiversitat. Caracterització i gestió.
 - 3.2. Caracterització i conservació de la biodiversitat (flora i fauna)
 - 3.3. Flora tòxica i fruits silvestres
 - 3.4. Biodiversitat urbana
 - 3.5. Espècies bioinvasores
 - 3.6. Monitoratge i seguiment de bioindicadors
4. Anàlisi socioecològica del canvi global en espais naturals protegits
5. Avaluació de serveis ambientals
6. Participació, educació ambiental i comunicació
7. Sortides de camp

Metodologia

Classes magistrals/expositives

Classes de resolució de problemes/casos/exercicis

Pràctiques d'aula

Debats

Sortides de treball de camp

Elaboració d'informes/treballs

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presentacions teòriques	36	1,44	
Tipus: Supervisades			
Presentacions orals de treballs	30	1,2	
Tipus: Autònomes			
Lectures	42	1,68	
Preparació de les presentacions i dels informes	42	1,68	

Avaluació

La nota serà el resultat de l'assistència i la participació activa a la classe (20%), l'entrega d'informes i/o treballs (40%) i la presentació oral de treballs (40%).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Entrega d'informes i/o treballs	40%	0	0	1, 3, 4, 5
Participació a classe	10%	0	0	2, 6, 7, 8
Presentació oral de treballs	40%	0	0	1, 3, 4, 5

Bibliografia

Boada, M.; Sánchez, S.; Maneja, R.; Varga, D. (2011): Diseño de indicadores para la evaluación de los servicios ambientales ofrecidos en la Reserva de la Biosfera del Montseny, 43-63, a M. Onaindía (Ed.): Servicios Ambientales en Reservas de la Biosfera Españolas. Organismo Autónomo de Parques Nacionales. Ministerio de Medio Ambiente. UNESCO. Red Española de Reservas de la Biosfera. NIPO: 781-10-040-5.

Boada, M.; Sánchez, S.; Pujantell, J.; Varga, D. (2010): Manifestaciones del cambio global: indicadores socioecológicos en la Reserva de la Biosfera del Montseny, a Araya, P. i Clüsener-Godt, M. (eds.): Reservas de la Biosfera. Su contribución a la provisión de servicios de los ecosistemas. UNESCO. 161-178. ISBN: 978-956-332-417-4.

Boada, M., Mayo, S. i Maneja, R. (coords.) (2008): Els sistemes socioecològics de la conca de la Tordera. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural. 345-374. ISBN: 978-84-7283-983-0.

Boada, M.; Boada, A.; Sánchez, S. (2005): Els fruits silvestres. Ecologia i cultura. Barcelona: Cercle de lectors. 218 pàgines.

Boada, M.; Saurí, D. (2002): El canvi global. Barcelona: Editorial Rubes.

Boada, M. (2002): El Montseny. Cinquanta anys d'evolució dels paisatges. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Boada, M. (2001): Manifestacions del canvi ambiental global al Montseny. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Tesis Doctoral.

Boada, M.; Rosell, C. (1989): Bibliografia del Montseny, en AIXA, 3.

Broncano, M.J.; Vilà, M.; Boada, M. (2005): Evidence of Pseudotsuga menziesii naturalization in montane Mediterranean forests, en Forest Ecology and Management, 211:257-263.

Gómez, F.J.; Boada, M.; Sánchez, S. (2008): Análisis de los procesos de cambio global: el caso del robledal de Ridaura (Parque Natural del Montseny. Barcelona), en Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles, 47:125-141.

Onaindia, M. (2009): Informe sobre el diseño metodológico genérico para la evaluación de los servicios medioambientales ofrecidos por las reservas de la Biosfera. Leioa: Universidad del País Vasco. Documento inédito.

Peñuelas, J.; Boada, M. (2003): A global change-induced biome shift in the Montseny mountains (NE Spain), en Global Change Biology, 9:131-140.

Sánchez, S; Boada, M. (2008): Anàlisi dels efectes del canvi d'usos i cobertes del sòl sobre els cabals superficials a la vall de Santa Fe (1959-2001). Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Informe inédito.

Turner, B.L.; et al. (1995): Global land use change. A perspective from the Columbian Encounter. Madrid: CSIC.

L'Observatori de la Tordera: <http://www.observatoritordera.cat>

DIBAb (2010): Diputació de Barcelona. Xarxa de Parcs Naturals. <http://www.diba.es>

DMAH (2008): Generalitat de Catalunya. <http://mediambient.gencat.net>